

Голові спеціалізованої вченої Ради  
Д 26.456.02 в Інституті вищої освіти НАПН  
України, доктору педагогічних наук,  
професору Світлані КАЛАШНІКОВІЙ

### **ВІДГУК**

офіційного опонента

на дисертаційне дослідження Дудіної Оксани Валеріївни

«Підготовка фахівців з технічного

перекладу в університетах США»,

представлене на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук  
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

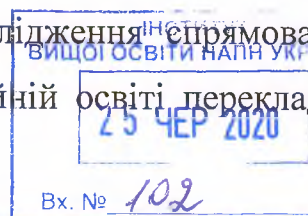
#### ***Актуальність теми дисертаційної роботи***

Реформування вищої освіти України спрямоване на досягнення результатів світового рівня у професійній підготовці магістрів для різних галузей діяльності розвиненого суспільства.

Науково-технічний прогрес у світі є ресурсом соціально-економічного, освітнього й культурного розвитку людини і доступний для використання незалежно від країни або мови, якою викладено його результати.

Доступ людства до новітніх науково-технічних знань, що акумулюються в різних країнах світу, належить фахівцям із технічного перекладу, тому особливої актуальності набуває проблема підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтелектуально розвинених професійних технічних перекладачів в Україні. У контексті сучасної освітньої парадигми та соціальної ситуації висуваються нові вимоги до професійності технічних перекладачів.

Економічний і науково-технічний потенціал високорозвиненої держави США та світові інтеграційні тенденції у вищій освіті зумовлюють інтерес українських вчених до вивчення досвіду підготовки магістрів з технічного перекладу в університетах США. Дисертанткою справедливо зазначено, що на даний час недостатньо досліджена проблема професійної підготовки магістрів із технічного перекладу. Дисертаційне дослідження спрямоване на розв'язання реальних проблем в сучасній професійній освіті перекладачів.



Отже, актуальність представленої дисертаційної роботи О. В. Дудіної «Підготовка фахівців з технічного перекладу в університетах США» не викликає сумнівів.

Викладені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертаційного дослідження Дудіної О. В., предметом якого обрано підготовку фахівців з технічного перекладу в університетах США.

*Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації*

Детальне ознайомлення з текстом дисертації О. В. Дудіної дає підстави стверджувати, що підхід дисертантки до проблеми професійної підготовки магістрів із технічного перекладу в США відзначається фундаментальністю, ґрунтовністю дослідження. Варто відзначити добру структурованість роботи, логічність викладу, якісне оформлення наукового апарату роботи.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується кількома чинниками: широкою різноманітністю опрацьованої літератури вітчизняних та американських вчених, вибором структури дисертації, що дає змогу зрозуміти й сприйняти логіку наукової роботи та апробацію результатів дослідження на наукових і науково-практичних конференціях.

Слід відзначити, що на основі системного аналізу проблеми О. В. Дудіна розробила логічну структуру дисертації. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків і за структурою відповідає вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Дисертантка на високому рівні обґрунтувала вибір теми, визначила мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження. Широкий спектр використаних джерел (230 найменувань, з них англійською мовою – 97) свідчить про інтенсивну науково-пошукову роботу, що сприяла проведенню об'єктивного аналізу досліджуваної проблеми.

Справляє позитивне враження джерельна база роботи. Слабка розробленість вітчизняною педагогічною наукою проблематики підготовки технічних перекладачів спонукала дисертантку звернутися до численних іншомовних джерел. Видання, включені до списку використаної літератури, насамперед зарубіжної, свідчать про ґрунтовне опрацювання проблеми, і високий рівень наукової підготовки авторки, її наукову зрілість.

### ***Вірогідність та наукова новизна одержаних результатів***

Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

По-перше, заслуговують наукової уваги обґрунтовані тенденції розвитку підготовки магістрів із технічного перекладу в США, а саме упровадження світових стандартів професійної технічної освіти, діяльності та підвищення кваліфікації магістрів з технічного перекладу.

По-друге, цінним з педагогічної точки зору є визначення методичних основ професійної підготовки магістрів із технічного перекладу в університетах США (єдність навчальних цілей та змісту освіти (цілі професійної та дослідницької підготовки), форм підготовки магістрів (очна, заочна і дистанційна (full time, part-time and distance education) та організації процесу підготовки (аудиторні, практичні та лабораторні заняття, а також самостійна робота), спеціалізації професійної підготовки технічних перекладачів (основні, елективні курси, науковий та професійний досвід).

По-третє, цінним у теоретичному і практичному аспектах є запропоновані в роботі положення щодо вирішення проблем підготовки магістрів із технічного перекладу в університетах України.

По-четверте, на основі системного аналізу уточнено зміст поняття «професійна підготовка фахівців з технічного перекладу» як комплексний процес практико орієнтованого навчання, протягом якого формуються/набуваються перекладацька, лінгвальна, екстралінгвістична, стратегічна, ціннісна компетентності, що включають знання з технічних

наук, практичний досвід, спроможність відповідати за вірогідність перекладу та діяти згідно з визначеними стандартами під час професійної діяльності.

Вважаємо, що елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

***Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій,  
сформульованих у дисертації***

Структура, зміст, висновки, що викладені в авторефераті, відповідають і відображають основні положення дисертації.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи викладено у десяти наукових працях, дві з яких опубліковані в іноземних наукових виданнях, вісім праць додатково відображають результати роботи.

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів». Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Результати дисертаційного дослідження представлено на науково-практичних, науково-методичних конференціях різного рівня:

- *міжнародних*: VIII та IX Міжнародних науково-практичних конференціях «Мови і світ: дослідження та викладання» м. Кіровоград, 2014 р., 2015 р.; XII Міжнародна наукова конференція «Освіта – Технології – Комп'ютерні науки», м. Жешув (Польща), 2014 р.; LXXXII International Research and Practice Conference “Subject and object of cognition in a projection of educational techniques and psychological concepts”, м. Лондон (Великобританія), 2014 р.; II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін”, м. Суми, 2015 р.;

- *всеукраїнських*: VI конференція «Мови і світ: дослідження та викладання», м. Кіровоград, 2012 р.; V Всеукраїнська науково-практична конференція «Лінгвістичні та лінгвокультурологічні аспекти навчання

іноземних студентів у вищих навчальних закладах України», м. Дніпропетровськ, 2016 р.;

- *звітних*: Звітна наукова конференція «Наука і вища освіта» в Інституті вищої освіти НАПН України, м. Київ, 2014, 2015 рр.;

- *круглих столів*: Засідання круглого столу «Фахові мови, термінологія та проблеми перекладу» з нагоди 70-річчя з дня народження Тараса Романовича Кияка, м. Кіровоград, 2014 р.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертантки, у яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають дослідницьку проблему професійної підготовки магістрів із технічного перекладу. Загалом вважаємо, що дисертація пройшла належну апробацію; вона є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Високо оцінюючи результати наукових пошуків Дудіної О. В. загалом, слід зазначити, що дане дослідження не позбавлене **дискусійних моментів та зауважень**:

1. Теоретичній аналіз окремих педагогічних явищ і процесів, на які спирається дисертантка, має дещо описовий характер: бракує узагальнень і критичних оцінок.
2. Позитивним є те, що у другому розділі автор аналізує освітні програми, методичну літературу та документацію університетів Сполучених Штатів Америки. Хотілося б, щоб дисертантка назвала і глибше представила їх у авторефераті.
3. На наш погляд, доцільно було б підготувати узагальнюючу таблицю з характеристикою особливостей кожного виду робіт магістрів із технічного перекладу та порядку їх захисту;
4. У висновках бажано чіткіше вказати провідні тенденції науково-орієнтованої підготовки магістрів із технічного перекладу, які розкрито у другому розділі.

5. Дисертаційна робота була б досконалішою, якби автор у додатках запропонувала стандарти підготовки магістрів з технічного перекладу, якими користуються у США.

***Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку  
присудження наукових ступенів»***

Дисертаційне дослідження Дудіної О. В. є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має теоретичне і практичне значення.

Виконане дослідження містить висунуті авторкою для прилюдного захисту наукові положення, а також обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну задачу.

Вважаємо, що дисертаційна робота на тему «Підготовка фахівців з технічного перекладу в університетах США», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13, «Порядку присудження наукових ступенів» від 19 серпня 2015 року №656, а її авторка – Дудіна Оксана Валеріївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

**Офіційний опонент:**

**доктор педагогічних наук, професор**

**Ольга НІТЕНКО**

Підпис Нітенко О. В. засвідчую.  
Начальник відділу особового складу  
Военно-дипломатичної академії  
імені Євгенія Березняка



**Юрій НОВОХАТНІЙ**